

Załącznik nr 2

dr Monika Tomkiewicz

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku

Al. Grunwaldzka 216, 80-266 Gdańsk

e-mail: Monika.Tomkiewicz@ipn.gov.pl; tel.: 601 65 65 30

Gdynia, 15 czerwca 2018 r.

Autoreferat

- I. Imię i nazwisko: **Monika Tomkiewicz.**
- II. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe z podaniem nazwy, miejsca i roku uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:
  - stypendium, wrzesień 1999- marzec 2000, Johannes Gutenberg Universität Mainz, kierunek historia,
  - Deutsche Sprache-Zertifikat, Goethe Institut Frankfurt am Main, 2000,
  - magister historii (specjalność archiwistyczna), 2000, Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na podstawie pracy: *Kolekcja kartograficzna Jana Jakuba Haselaua w zbiorach Archiwum Państwowego w Toruniu*, promotor prof. dr hab. Halina Robótka,
  - podyplomowe studia Prawa Europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, 2001-2002, na podstawie pracy: *Konwencja o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej*, promotor prof. dr hab. Cezary Mik,
  - stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii, nadany 11 marca 2008 r. uchwałą Rady Wydziału Nauk Historycznych UMK w

Toruniu na podstawie rozprawy: *Eksterminacja ludności polskiej i żydowskiej w Ponarach i innych miejscach straceń na Wileńszczyźnie w latach niemieckiej okupacji w świetle śledztw Instytutu Pamięci Narodowej*, promotor prof. dr hab. Jan Sziling.

III. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych:

- **od 17 września 2000 r. zatrudniona w Instytucie Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku**, główny specjalista Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku,
- tłumacz języka niemieckiego powoływany w charakterze biegłego.

IV. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

a) **Monika Tomkiewicz, *Więzenie na Łukiszkach w Wilnie 1939-1953*, Warszawa 2018**, stron: 437, Wydawnictwo Instytut Pamięci Narodowej Warszawa

ISBN: 978-83-8098-415-8

(recenzenci: prof. dr hab. Jan Sziling-UMK Toruń; prof. dr hab. Tadeusz Jasudowicz-UMK Toruń; dr Tomasz Łabuszewskiego-Naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Warszawie),

b) omówienie celów naukowych zagadnień i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Do przygotowania monografii i zbioru dokumentów *Więzenie na Łukiszkach w Wilnie 1939-1953* zostałam zainspirowana przez Prezesa IPN prof. Janusza Kurtykę w czasie spotkania służbowego w sierpniu 2007 r. Po zapoznaniu się z wynikiem mojego opracowania na temat eksterminacji ludności polskiej w Ponarach w latach 1941-1944 prof. Kurtyka zaproponował przygotowanie kolejnych części „serii wileńskiej” dokumentującej największe masowe zbrodnie popełnione przez okupanta niemieckiego na kresach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej. W czasie wspomnianego spotkania podjęłam decyzję o „zbudowaniu

pomostu” łączącego książkę „Zbrodnie w Ponarach 1941-1944” z nowo przygotowywaną publikacją.

Przentowana książka składa się z dwóch części: I – monografii zatytułowanej „Więzienie na Łukiszkach w Wilnie 1939-1953” oraz części II – zbioru dokumentów dotyczących zarówno zbrodni w Ponarach jak i funkcjonowania więzienia na Łukiszkach w czasie okupacji sowieckiej, rządów litewskich i okupacji niemieckiej.

Temat wileński jest mi bliski i inspirujący badawczo ze względu na jego niewielkie rozpoznanie w środowisku naukowym. Dotychczasowy stan badań nad podjętą problematyką nie jest zbyt zaawansowany. Jediną pełniejszą pracą popularnonaukową jest książka Heleny Pasierbskiej *Wileńskie Łukiszki*, wydana w Gdańsku w 2003 r. Ukazało się też kilka publikacji litewskojęzycznych. Szczególnie cenny poznawczo jest dziennik kapelana Łukiszek, ks. Juozasa Baltramonaitisa, pisany w okresie jego posługi kapłańskiej od 1 września 1942 r. do 3 lipca 1944 r. opracowanym przez Vaclovasa Aliulisa oraz publikacja Jogėli Vytautas, Meilus Elmantas, Pugačiauskas Virgilijus, *Lukiškės: nuo priemiesčio iki Centro (XV A. – XX A. Pradžia)*, Vilnius 2008.

Celem książki jest przedstawienie funkcjonowania i warunków panujących w więzieniu łukiskim oraz niektórych innych aresztach i więzieniach wileńskich w latach 1939 -1953 z uwzględnieniem prześladowań i eksterminacji osób uznanych za wrogów wszystkich kolejnych systemów władzy. Na okres ten składają się: pierwsza okupacja sowiecka Wileńszczyzny trwająca od 19 września 1939 r. do 27 października 1939 r.; okres rządów litewskich od 28 października 1939 r. do 15 czerwca 1940 r.; okres drugiej okupacji sowieckiej od 15 czerwca 1940 r. do 22 czerwca 1941 r.; okres okupacji niemieckiej od 22 czerwca 1941 r. do 3 lipca 1944 r. i kolejnej okupacji sowieckiej. W książce głównie skupiłam się na przedstawieniu kwestii formalno-prawnych represji prowadzonych przez obydwu okupantów. Istotna dla moich rozważań była nie tylko historia samego więzienia i jego roli w systemie niemieckiego i sowieckiego aparatu represji, lecz również kwestie sensu stricto prawnicze.

Podstawę źródłową opracowania stanowią przede wszystkim różnorodne materiały przechowywane w archiwach Polski, Litwy i Niemiec. Wszystkie kwerendy w tych archiwach prowadziłam osobiście zbierając materiał dowodowy do prowadzonych postępowań oraz pogłębiając własne zainteresowania badawcze. Wykorzystałam w pracy bogatą dokumentację zgromadzoną w ośmiu śledztwach prowadzonych w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku w sprawie zbrodni popełnionych w latach 1939–1945 na obywatelach polskich zamieszkujących na terytorium byłego województwa wileńskiego. Bardzo istotnym materiałem źródłowym wykorzystanym w tym opracowaniu jest

zasób archiwów litewskich. W Litewskim Centralnym Państwowym Archiwum w Wilnie korzystałam przede wszystkim z materiałów dotyczących funkcjonowania niemieckiej i litewskiej policji bezpieczeństwa w latach 1940-1944 oraz dokumentacji dotyczącej transportów więźniów wileńskich Łukiszek. Z zasobu Litewskiego Archiwum Specjalnego w Wilnie najcenniejsze okazały się dokumenty procesowe członków wileńskiego Sonderkommando sądzonych w ZSRR i sprawy postępowań karnych członków AK. Tam też znajdują się akta procesowe osób zamordowanych w latach 1944-1947 na terenie wewnętrznego więzienia NKGB, których zwłoki zostały pochowane na terenie folwarku Tuskulanum. W Prokuraturze Generalnej Republiki Litewskiej w Wilnie korzystałam z akt procesu naczelnika wileńskiej Saugumy Aleksandra Lileikisa i jego następcy Kazysa Gimžauskasa.

W pracy wykorzystałam również materiały zgromadzone w archiwach niemieckich: Archiwum Federalnym w Berlinie, Archiwum Wojskowym we Fryburgu, Archiwum Państwowym w Norymberdze i Centrali oraz Archiwum Krajowego Zarządu Wymiaru Sprawiedliwości w Ludwigsburgu. Trzon dokumentacji archiwalnej stanowią materiały berlińskiego oddziału Bundesarchiv w postaci zarządzeń ministra Rzeszy na okupowane tereny wschodnie Alfreda Rosenberga i komisarza Heinricha Lohse o traktowaniu osób narodowości żydowskiej i polskiej zamieszkujących Komisariat Rzeszy *Ostland*. Bardzo cennym dokumentem przechowywanym w tym archiwum są meldunki grup i oddziałów operacyjnych o sytuacji osób aresztowanych i osadzonych na Łukiszkach i w innych miejscach odosobnienia. Udało mi się również dotrzeć do materiałów zgromadzonych w Archiwum Wojskowym we Fryburgu, gdzie zdeponowane zostały akta Wydziału Prawnego Wehrmachtu obrazujące wszelkie przejawy łamania prawa międzynarodowego przez żołnierzy na terytorium ZSRR w latach 1941–1945. W Archiwum Państwowym w Norymberdze korzystałam z materiałów procesowych przed Międzynarodowym Trybunałem Wojskowym w procesach określonych jako „Fall IX” – proces Einsatzgruppen i „Fall XI” – proces ministerstw. W trakcie kilku kwerend prowadzonych w Centrali w Ludwigsburgu korzystałam głównie z akt spraw karnych prowadzonych przez Prokuratury przy Sądach Krajowych przeciwko członkom Einsatzkommando oskarżonym o zbrodnie popełnione na Żydach w Ponarach i innych miejscach straceń na terenie Komisariatu Rzeszy *Ostland*.

Cennym dopełnieniem moich kwerend są dokumenty przechowywane w archiwach polskich: w Archiwum Akt Nowych w Warszawie, w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie i Centralnym Archiwum Wojskowym. Dokumentacją niezbędną do podjęcia badań naukowych w tym zakresie są w przeważającej mierze materiały procesowe członków

wileńskiego Sonderkommando procesów toczących się przed polskimi sądami na mocy dekretu PKWN z 31 sierpnia 1944 r. oraz meldunki operacyjnych grup policji bezpieczeństwa i SD.

Cezurę początkową książki stanowi schyłek XIX wieku, kiedy to zostało zbudowane więzienie wileńskie, a cezurę końcową rok 1953, w którym to Prezydium Rady Najwyższej ZSRR wydało po śmierci Józefa Stalina dekret o amnestii. Punktem wyjścia publikacji jest nakreślenie w rozdziale pierwszym historii wileńskiego więzienia od jego powstania w 1867 r. Skupiłam się głównie nad zaprezentowaniem prac architektonicznych przy powstaniu poszczególnych pawilonów i budynków administracyjnych. Zaznaczyłam również poszczególne zmiany i przebudowy jakie były prowadzone na przestrzeni kolejnych lat funkcjonowania więzienia. Podjęłam również próbę ukazania losu uwięzionych tam osób w okresie pierwszej i drugiej okupacji sowieckiej oraz rządów litewskich.

W rozdziale drugim przedstawiłam strukturę wewnętrzną oraz mechanizmy funkcjonowania aparatu wymiaru sprawiedliwości niemieckich władz okupacyjnych oraz służby bezpieczeństwa Trzeciej Rzeszy od 1941 do 1944 r. Zobrazowałam egzystencję więźniów wileńskich Łukiszek i aresztu przy ul. Ofiarnej oraz przyczyny aresztowań i metody wywiadowcze przed aresztowaniem. Rozdział zakończyłam ukazaniem mechanizmu egzekucji przeprowadzanych w lasach ponarskich w latach 1941-1944.

W rozdziale trzecim zobrazowałam system karny stosowany w ZSRR, a tym samym na terenie Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Prześledziłam system represji stosowanych w Wilnie wobec żołnierzy AK po operacji „Ostra Brama” i dokonanych zbrodni z lat 1944-1947, której ofiary pogrzebano na terenie folwarku Tuskulanum.

Rozdział czwarty publikacji poświęciłam na przedstawienie wybranych procesów sądowych, w których na ławie oskarżonych stanęli kierownicy, dowódcy i członkowie wileńskich struktur bezpieczeństwa i administracji. Analizę rozpoczęłam od nakreślenia odpowiedzialności karnej za zbrodnie popełnione na Wileńszczyźnie przed Międzynarodowym Trybunałem Wojskowym w Norymberdze. Dalej omówiłam procesy prowadzone przed radzieckimi organami wymiaru sprawiedliwości przeciwko Bronisławowi Żelwisowi, Antanasowi Granickasowi i Jonasowi Germanaviciusowi. Następnie przybliżyłam śledztwa prowadzone przez stronę niemiecką na przykładzie spraw karnych Martina Weissa, Alberta Filberta i Heinricha Lohse i śledztwa prowadzone przez stronę polską na przykładzie spraw Józefa Miakisza, Władysława Butkuna i Jana Borkowskiego oraz Witolda Gliwińskiego i Aradiusa Sakalauska. Bardzo istotne jest również omówienie procesów karnych toczących się przed sądami amerykańskim i litewskim na przykładzie spraw Aleksandra Lileikisa i Kazysa Gimżauska.

Drugą część książki stanowi zbiór dokumentów zebrany w 6 rozdziałach. W zbiorze znalazły się źródła polskie, niemieckie, litewskie i radzieckie, które powstały w latach 1939 – 1978 i zostały wytworzone przez różne instytucje i osoby prywatne. Zaprezentowałam 41 dokumentów i 9 aneksów, istotnych dla wyjaśnienia genezy, tła historycznego, okoliczności i przebiegu represji i zbrodni na Ziemi Wileńskiej w latach 1939-1953. W pierwszej części umieściłam 6 poglądowych materiałów z procesów karnych z lat 1944 -1978 w sprawach o udział w zbrodniach dokonanych na ludności polskiej i żydowskiej w Ponarach. W drugiej natomiast 9 dokumentów wytworzonych przez administrację niemiecką w latach 1942-1944, dotyczącą działań oddziałów operacyjnych niemieckiej policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa oraz Sonderkommando na terenie Generalnego Komisariatu Litwy. W trzeciej części zaprezentowałam przykładowe dokumenty wytworzone przez administrację litewską dotyczące działań litewskich struktur policyjnych i administracyjnych wobec obywateli polskich narodowości polskiej i żydowskiej na terenie Generalnego Komisariatu Litwy. W czwartej natomiast zebrałam 7 relacji więźniów osadzonych w latach 1939-1945 w więzieniu na Łukiszkach w Wilnie. W piątej zaś zgromadziłam 11 relacji świadków w sprawie sytuacji na Wileńszczyźnie w latach 1939-1945. Wśród zamieszczonych w części szóstej aneksów znajdują się wykazy pracowników wileńskiego więzienia z lat 1940-1944, lista przetłumaczonych na język polski litewskojęzycznych adnotacji z ksiąg więziennych i dokumentów administracyjnych oraz imienne wykazy członków AK sądzonych przed trybunałami radzieckimi.

c) Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Moje dotychczasowe zainteresowania naukowe skupiają się wokół dwóch zagadnień badawczych:

1. *Eksterminacja i prześladowania ludności polskiej w Okręgu Rzeszy Gdańsk- Prusy Zachodnie w latach 1939-1945 oraz Komisariacie Rzeszy Ostland w latach 1941-1944.*
2. *Historia regionalna obejmująca okres II wojny światowej.*

Wynikiem prowadzonych przeze mnie badań nad powyższymi zagadnieniami jest przygotowanie sześciu monografii (czterech we współautorstwie) i szeregu artykułów tematycznych. Pomimo upływu blisko 80 lat od wybuchu drugiej wojny światowej, szereg zagadnień związanych z wydarzeniami z lat 1939-1945 nadal czeka na rzetelne opracowanie historyczne. Ukazuje się co prawda wiele cennych syntez, monografii oraz różnego rodzaju wspomnień i pamiętników poruszających problematykę militarną, polityczną, systemów

okupacyjnych i Polski Podziemnej, ale nie zawsze wyczerpują one całokształt tematyki. Wieloletni okres jaki upłynął od zakończenia drugiej wojny światowej pozwala z dystansem spojrzeć na szereg tematów związanych z wydarzeniami z tamtych lat. W swoich badaniach skupiałam się na zagadnieniach szczegółowych ukazujących mechanizmy zbrodni. W trakcie licznych kwerend i w ekspertyzach przygotowywanych na potrzeby toczących się w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku śledztw skupiam się na poznaniu okoliczności prowadzonych prześladowań i eksterminacji. Istotne było dla mnie ustalenie list osób straconych, jak i zaprezentowanie sylwetek sprawców tych zbrodni. Niezwykle ważne w tych badaniach są kwerendy prowadzone w archiwach zagranicznych i szeroka współpraca z naukowcami i prokuratorami z Polski, Niemiec i Litwy.

Opublikowana w 2008 r. książka *Zbrodnia w Ponarach 1941-1944* powstała w oparciu o moją pracę doktorską zatytułowaną *Eksterminacja ludności polskiej i żydowskiej w Ponarach i innych miejscach straceń na Wileńszczyźnie w latach niemieckiej okupacji w świetle śledztw Instytutu Pamięci Narodowej*. Wersja książkowa została częściowo zmieniona i uzupełniona. Zmiany dotyczyły m.in.: tytułów rozdziałów i podrozdziałów, aneksów oraz dokumentacji zdjęciowej. Poprawki i uzupełnienia wprowadziłam również w rozdziale piątym „Procesy sprawców zbrodni ponarskiej”. Publikacja ta spotkała się z ciepłym przyjęciem czytelników w Polsce i zagranicą i została nominowana wśród 10 laureatów do Nagrody Historycznej im. Kazimierza Moczarskiego na „Najlepszą książkę historyczną 2008 roku”.

W opublikowanej w 2009 r. książce *Gdynia w latach 1939-1945 w świetle źródeł niemieckich i polskich. Aresztowania, egzekucje, wysiedlenia ludności cywilnej narodowości polskiej*, którą napisałam we współautorstwie z Elżbietą Rojowską, starałyśmy się sprostać oczekiwaniom współwydawcy, którym było Stowarzyszenie Gdynian Wysiedlonych. Jest to zatem pozycja przygotowana dla starszego czytelnika (głównie dla osób wysiedlonych z Gdyni i ich rodzin), z dużą ilością relacji i zdjęć. Przedmiotem opracowania są wysiedlenia ludności polskiej z Gdyni do Generalnego Gubernatorstwa przedstawione na szerokim tle wydarzeń historycznych związanych z powstaniem miasta i jego funkcjonowaniem w okresie międzywojennym, obroną Gdyni w 1939 roku, wprowadzeniem okupacyjnej administracji niemieckiej oraz wybranymi przejawami represji stosowanych wobec ludności miasta. Głównym celem książki jest rzetelne przedstawienie planów i zakresu wysiedleń, organizacji i metod ich przeprowadzania, konfiskaty mienia, warunków, w jakich odbywały się transporty osób wysiedlonych oraz warunki życia na wysiedleniu. Monografię zamyka epilog ukazujący wysiedlenia cywilnej ludności polskiej z Gdyni w kontekście prawodawstwa międzynarodowego.

Dwie kolejne monografie: wydana w 2010 r. we współautorstwie z Piotrem Semkowem *Profesor Rudolf Spanner (1895 -1960). Naukowiec w III Rzeszy* oraz wersja zmieniona i uzupełniona przygotowana na rynek amerykański: *Soap from human fat: the case of Profesor Spanner* powstały w oparciu o materiał dowodowy zebranych do śledztwa prowadzonego przez Oddziałową Komisję w Gdańsku. Obraz profesora Spannera w ogólnej świadomości społecznej ugruntowało dzieło Zofii Nałkowskiej, *Medaliony* z 1946 r., które wraz z pracą Stanisława Strąbskiego *Mydło z ludzkiego tłuszczu. Alfa i omega niemieckich zbrodni w Polsce* wydaną w Poznaniu w 1946 r., rozpropagowało w świecie informacje o produkcji w Gdańsku w czasie wojny mydła z ludzkiego tłuszczu. Podczas kwerendy materiałowej prowadzonej już po zakończeniu śledztwa staraliśmy się prześledzić ścieżki życiowe profesora. Pozwoliło to na przełamanie utrwalonego stereotypu Spannera jako pozbawionego skrupułów doktora zajmującego się wyrobem mydła z tłuszczu ludzkiego i odsłonięcie nowego, nieznanego dotąd oblicza anatoma nominowanego w 1939 roku do nagrody Nobla w dziedzinie fizjologii lub medycyny za swą pracę nad fizjologią nerek. W wersji angielskiej poza zamianą tytułu dużo poprawek wprowadziliśmy głównie we wstępie.

W 2014 r. z inicjatywy Ośrodka Kultury w Dziemianach ukazała się kolejna książka zatytułowana *Wybrane aspekty historii Dziemian (Sophienwalde) w latach II wojny światowej*. Przedmiotem tej publikacji są wojenne losy kilku mieszkańców Dziemian i okolic oraz historia powstającego na tym terenie poligonu szkoleniowego wojsk SS „Sophienwalde Bauleitung der Waffen-SS und Polizei Westpreussen”, obozu pracy zwanego SS-Lager Sophienwalde oraz obozu przeznaczonego dla kobiet żydowskich „Aussenarbeitslager Bruss” - filii macierzystego obozu koncentracyjnego Stutthof. Książka podzielona została na dwie części: pierwsza dotyczy aresztowań i zabójstw pięciu osób: Leona Datty, Żywickiego, Karola Sengera i Romana Lehmana w Dziemianach oraz Jana Kostura w lesie Jabłuszko koło Lipusza druga natomiast historii SS-Lager Sophienwalde.

Kolejną monografię z tej serii zatytułowaną *Konspiracja w gminie Dziemiany w latach 1939-1945* przygotowałam wraz z Andrzejem Gąsiorowskim. Pomimo trwających wiele lat badań, dotyczących konspiracji pomorskiej, nadal wskazać można tereny czy miejscowości, słabiej zbadane, o których nasza wiedza jest jeszcze niewystarczająca do ich pełnego przedstawienia. Wśród nich wymienić można gminę Dziemiany, a z pewnością teren tej gminy stanowił ważny dla konspiracji pomorskiej obszar. Odnosi się to szczególnie do konspiracji tworzonej na terenach wiejskich i leśnych, która na Kaszubach odgrywała najistotniejszą rolę. W opublikowanych dotychczas pracach dotyczących konspiracji organizowanej w czasie okupacji na Kaszubach informacje o tworzeniu i działalności konspiracji były dotąd w zasadzie

rozproszone. W prezentowanej publikacji staraliśmy się po raz pierwszy całościowo omówić tę problematykę, nie tylko w oparciu o dotychczasowy stan wiedzy. Podjęliśmy badania archiwalne, w których korzystaliśmy z nieznanych dotąd szerzej dokumentów z okresu okupacji i powojennych przekazów, znajdujących się przede wszystkim w zasobach Muzeum Stutthof oraz Oddziału IPN w Gdańsku.

Monografie:

- M. Tomkiewicz, *Zbrodnia w Ponarach 1941-1944*, Warszawa – Gdańsk 2008, stron: 443, Wydawnictwo IPN Warszawa (recenzenci: prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski-Uniwersytet Gdański; dr hab. Jarosław Wołkonowski-Uniwersytet w Białymstoku). Monografia została przygotowana w oparciu o moją pracę doktorską. W wersji książkowej rozbudowałam rozdział V: „Epilog zbrodni w Ponarach” oraz częściowo zmieniłam dokumentację zdjęciową i aneksy.
- E. Rojowska, M. Tomkiewicz, *Gdynia w latach 1939-1945 w świetle źródeł niemieckich i polskich. Aresztowania, egzekucje, wysiedlenia ludności cywilnej narodowości polskiej*, Gdynia 2009, stron: 364 (M. Tomkiewicz, autorka rozdziałów I-IV zamieszczonych na s. 13-224).
- M. Tomkiewicz, P. Semków, *Profesor Rudolf Spanner (1895 -1960). Naukowiec w III Rzeszy*, Gdynia 2010, stron: 209 (M. Tomkiewicz, autorka rozdziałów I-V zamieszczonych na s. 13-72 oraz IX-X zamieszczonych na s. 102-116).
- M. Tomkiewicz, P. Semków, *Soap from human fat: the case of Profesor Spanner*, Gdynia 2013, stron 210: (M. Tomkiewicz, autorka rozdziałów I-V zamieszczonych na s. 13-72 oraz IX-X zamieszczonych na s. 102-116).
- M. Tomkiewicz, *Wybrane aspekty historii Dziemian (Sophienwalde) w latach II wojny światowej*, Gdynia 2014, stron: 80.

- A. Gąsiorowski, M. Tomkiewicz, *Konspiracja w gminie Dziemiany w latach 1939-1945*, Gdańsk 2017, stron: 87 (M. Tomkiewicz, autorka cz. II zamieszczonej na s. 57-87).

Artykuły:

- M. Tomkiewicz, *Transporty więźniów z obozu pracy w Prawieniszkach koło Kowna do obozu koncentracyjnego Stutthof*, [w:] *Konferencja „Od Westerplatte do Norymbergi. II wojna światowa we współczesnej historiografii, muzealnictwie i edukacji”*, Sztutowo 2009, s. 209 – 215.
- M. Tomkiewicz, *Zasady niemieckiego wymiaru sprawiedliwości na terenie okupowanej Wileńszczyzny w latach 1941-1944*, [w:] *Studium Vilnense A*, vol. 5, Wilno 2009, s. 36 -38.
- M. Tomkiewicz, *Współpraca Niemieckiej i Litewskiej Policji Bezpieczeństwa na terenie Komisariatu Rzeszy Ostland w latach 1941 – 1944 (zarys problemu)*, [w:] *Europa Orientalis Studia z dziejów Europy Wschodniej i Państw Bałtyckich*, nr 2 (2010), s. 251 – 257.
- M. Tomkiewicz, *Profesor Rudolf Maria Spanner – naukowiec czy eksperymentator?*, [w:] *Gnieźnieńskie Studia Europejskie, Medycyna na usługach systemu eksterminacji ludności w Trzeciej Rzeszy i na terenach okupowanej Polski*, T. V, Poznań – Gniezno 2011, s. 151 – 171.
- M. Tomkiewicz, B. Włodarczyk, *Akty terroru hitlerowskiego wobec ludności cywilnej w Gdyni Oblężu w pierwszych miesiącach okupacji*, [w:] *Rocznik Gdynski*, nr 23, Gdynia 2011, s. 151 – 169.
- M. Tomkiewicz, B. Włodarczyk, *Twierdza. Malbork Losy mieszkańców w 1945 roku*, [w:] *Prowincja kwartalnik społeczno – kulturalny Dolnego Powiśla i Żuław*, nr 2 (8) 2012, s. 138 – 150.

- M. Tomkiewicz, *Lebensborn w Okręgu Rzeszy Gdańsk – Prusy Zachodnie na przykładzie zakładu w Polczynie Zdroju*, [w:] *Przegląd Historyczny*, Tom CIII, 2012, zeszyt 4, s. 899 – 912.
- M. Tomkiewicz, hasła na temat gett funkcjonujących na terenie okręgu Białostok: Grajewo, Szczuczyn, Łomża, Nowy Dwór, Wołkowysk, Radziłów, Zabłudów, Grodzisk, Mrozy, Kuźnica Białostocka oraz gett w dystrykcie warszawskim: Jeziorna, Pustelnik, Łomianki Górne, Włochy, Wiskitki, Miedzeszyn, Wawer, Błędów, Świdry Stare, Marki i dystrykcie lubelskim: Kosin, Kodeń, Kryłów [w:] *Encyklopedia of Camps and Ghettos 1933-1945, Ghettos in German Occupied Eastern Europe*, Volume I i II, Part B - Holocaust Memorial Museum United States Washington 2012, s. 1-467.
- M. Tomkiewicz, hasła na temat gett funkcjonujących na terenie Komisariatu Rzeszy Ostland: Miory, Duniłowicz, Podbrzezie, Ilja, Iwie, Brasław, Druja, Radoszkowice, Rakowo, Plissa, [w:] *Encyklopedia of Camps and Ghettos 1933-1945, Ghettos in German Occupied Eastern Europe*, Volume I i II, Part B - Holocaust Memorial Museum United States Washington 2012, s. 1-467.
- M. Tomkiewicz, *Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, jej rola i zadania we współczesnym systemie prawnym w Polsce*, [w:] *Studium Vilnense A*, vol. 10, Vilnius 2013, s. 140-143.
- M. Tomkiewicz, *Anatomischer Institut der medizinischen Akademie in Danzig w latach 1940 -1945*, [w:] *Joachim Oelhaf i jego następcy*, pod red. A. Szarszewskiego i B. Sieka, Gdańsk 2013, s. 185-196.
- M. Tomkiewicz, *Ponary*, [w:] *Węzły Pamięci Niepodległej Polski*, Kraków-Warszawa 2014, s. 585-586.
- M. Tomkiewicz, *Zabiegi sterylizacji osób narodowości romskiej dokonywane w szpitalach w Złotowie i Bydgoszczy w latach 1943-1945*, [w:] *Medycyna w cieniu nazizmu*, pod red. M. Musielak, K. Głodowskiej, Poznań 2015, s. 238-247.

- M. Tomkiewicz, *Zbrodnie Selbstschutzu na terenie powiatu kościerskiego na przykładzie zabójstw dokonanych w lesie Karpno koło Lipusza i Jaroszewach w październiku 1939 r.*, [w:] *Zapomniani kaci Hitlera Volksdeutscher Selbstschutz w okupowanej Polsce 1939-1940. Wybrane zagadnienia*, Bydgoszcz-Gdańsk 2016 r., s. 98-111.
- M. Tomkiewicz, *Ponary 1941-1944* słowo wprowadzające i konsultacja naukowa części *Niebyt Ponar Zbrodnia pod Wilnem 1941-1944*, [w:] *Karta*, 89/2016, s. 5-29.
- M. Tomkiewicz, *Niemiecka lista narodowościowa*, publikacja internetowa: <http://www.zapisyterroru.pl/dlibra/context?id=context6> (*Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami im Witolda Pileckiego*).
- M. Tomkiewicz, *Die Verbrechen von Piaśnica*, [w:] *Die Zeitschrift Trauma & Gewalt Forschung und Praxisfelder*, 12. Jahrgang, Heft 1/2018, s. 64-72.
- M. Tomkiewicz, *Zakład wychowawczy dla polskich chłopców w Wejherowie w okresie okupacji niemieckiej*, [w:] *Zapiski historyczne*, T. LXXXIII, R. 2018, Z. 1, s. 137-153.

Opracowania gotowe do druku i przygotowane:

- gotowe do druku hasła encyklopedyczne dotyczących obozów pracy i więzień dla Polaków i Żydów znajdujących się na terenie Komisariatu Rzeszy Ostland i Okręgu Rzeszy Gdańsk Prusy Zachodnie - projekt badawczy United States Holocaust Memorial Museum w Waszyngtonie, tom 5 i 6 „*Encyclopedia of Camps and Ghettos 1933 -1945*”: obóz dla internowanych Brodnica, obóz karny Białośliwie, obóz dla internowanych Gdańsk Nowy Port, obóz przejściowy Gniew, obóz przejściowy Grabowno, obóz pracy Police, obóz Selbstschutz Nowy Wiec, obozy pracy: Nakło, Radzim, Rypin, Karolewo, obóz Selbstschutz Kamień Krajeński, więzienie sądowe Szubin, obóz Tuchola, obozy Wilejka, Gdynia, Lisewo, Szkarszewy, Oszmiana, Orneta, Prawieniszki, Zdroje, Puck, Tczew, Buszkowy, Arbeitserziehungslager Bromberg.

- E. Grot, M. Tomkiewicz, „*Ausrotten*”-eksterminacja na terenie miasta i powiatu 1939-1945, [w:] *Pruszcz – miasto i powiat w latach II wojny światowej 1939-1945*, Pruszcz Gdański 2018 (po recenzjach, w trakcie korekty językowej).
- B. Włodarczyk, M. Tomkiewicz, *Dokumentacja archiwalna i procesowa zgromadzona w archiwach niemieckich do tematu eksperymentów medycznych prowadzonych na więźniach w obozie koncentracyjnym Stutthof*, [w:] „Zeszyty Muzeum Stutthof”, z. 16, 2018 (przekazana do Wydawnictwa Muzeum Stutthof w Sztutowie).

Informacje o działalności naukowej, wystawienniczej, kwerendach zagranicznych, konferencjach międzynarodowych oraz przedsięwzięciach związanych z popularyzacją historii

Scenariusze wystaw:

- przygotowanie scenariusza i plansz do wystawy zorganizowanej przez Muzeum Miasta Gdynia w 70. rocznicę wybuchu II wojny światowej „Gdynia 1939 losy miasta i ludzi”, zakres przygotowanego scenariusza obejmował temat „Wysiedlenia z Gdyni w latach 1939 – 1942”, 11 X 2009 r.,
- kwerendy w Archiwum Federalnym w Berlinie i Ludwigsburgu oraz tłumaczenie dokumentacji z języka niemieckiego do wystawy historycznej organizowanej przez Fabrykę Sztuk w Teczewie zatytułowanej „Teczew pod okupacją hitlerowską”, pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego, Fabryka Sztuk, 1 IX 2013 r.,
- przygotowanie scenariusza i plansz do wystawy zorganizowanej przez Urząd Miasta Wejherowa „Wejherowo w okresie niemieckiej okupacji 1939 -1945”, zakres przygotowanego scenariusza obejmował tematy „Zakład Wychowawczy dla chłopców w Wejherowie (Erziehungshalt Neustadt) w latach 1939 -1943”, „Masowe egzekucje w Lasach Piaśnickich październik – grudzień 1939 r.”, „Niszczenie Kalwarii Wejherowskiej”, Wejherowo 12.V.2014 r.,
- rada naukowa wystawy głównej przygotowywanej przez Muzeum Piaśnickie w Wejherowie/ Oddział Muzeum Stutthof w Sztutowie, plan na lata 2017-2019.

Katalogi wystaw:

- M. Tomkiewicz, *Masowe wysiedlenia ludności polskiej z terenów wcielonych do Rzeszy Niemieckiej*, [w:] *Gdynia 1939 Losy miasta i ludzi Katalog wystawy*, Gdynia 2009, Muzeum Miasta Gdyni, s. 71 – 88.
- M. Tomkiewicz, *Masowe egzekucje w Lasach Piaśnickich październik-grudzień 1939 r.; Funkcjonowanie zakładu wychowawczego dla chłopców w Wejherowie (Erziehungshalt Neustadt) w okresie niemieckiej okupacji; Niszczenie Kalwarii Wejherowskiej*, Katalog Wystawy „Wejherowo w okresie niemieckiej okupacji 1939 - 1945”, Wejherowo 2014.

Działalność dydaktyczna i szkoleniowa:

- wykładowca na szkoleniu dla nauczycieli trójmiejskich szkół średnich „*Odpowiedzialność karna sprawców zbrodni w Lasach Piaśnickich*”, Muzeum Miasta Gdyni, 12 października 2013 r.,
- autor pytań i członek jury eliminacji i finału Olimpiady Wiedzy o Martyrologii Piaśnicy dla uczniów szkół gimnazjalnych z powiatu wejherowskiego w latach 2013 – 2018,
- wykładowca w trakcie „Ogólnopolskiego szkolenia prokuratorów, pracowników sekretariatów i historyków Głównej i Oddziałowych Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu”, temat szkolenia: „*Kwerendy w archiwach niemieckich i dokumenty pozyskane do śledztw prowadzonych w sprawach zbrodni nazistowskich*”, Józefów 13-15 maja 2015 r.

Informacje o przeprowadzonych kwerendach zagranicznych do wybranych śledztw Oddziałowych Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku i Poznaniu:

W latach 2001-2018 wykonałam szereg kwerend tematycznych w archiwach zagranicznych, pozwalających zdobyć materiał dowodowy do śledztw prowadzonych przez prokuratorów Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku i Poznaniu w sprawach o zbrodnie dokonane na terenie Komisariatu Rzeszy Ostland (terytorium byłego województwa wileńskiego), Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie (rejencje: gdańska, bydgoska, kwidzyńska) oraz Kraju Warty (rejencje: inowrocławska i poznańska).

Poszukiwania prowadziłam w następujących archiwach i instytucjach naukowych: Bundesarchiv Berlin; ITS Bad Arolsen; BStU - Die Behörde des Bundesbeauftragten für die Stasi-Unterlagen Berlin; Institut für Zeitgeschichte München; WAsT Berlin; Bundesarchiv Ludwigsburg; Politische Archiv des Auswärtigen Amtes Berlin; Zentrale Stelle Ludwigsburg; Brandenburgisches Landeshauptarchiv Potsdam; Landesarchiv Berlin; Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg; Bundesarchiv Koblenz; Staatsarchiv Nürnberg; Stadtarchiv Nürnberg; Lastenausgleichsarchiv Aussenstelle Bayreuth; Latvijas Valsts Vēstures Arhīvs Rīga; Lietuvos Centrinis Valstybės Archyvas Vilnius; Lietuvos Ypatingasis Archyvas.

Informacje o współpracy z środowiskami kombatanckimi, samorządem lokalnym, szkołami, instytucjami naukowymi mająca na celu popularyzację historii:

- Muzeum Miasta Gdyni, pomoc w uzyskaniu ksiąg gruntowych poszczególnych dzielnic Gdyni z okresu okupacji niemieckiej zdeponowanych w Bundesarchiv Berlin (2009),
- *Tragiczna młodość. Ofiary terroru hitlerowskiego na Obłężu i Oksywiu*, spotkanie zorganizowane przez Radę Dzielnic Obłęż, Miejską Bibliotekę Publiczną i Muzeum Miasta Gdyni, prelegenci Monika Tomkiewicz, prokurator Bożena Włodarczyk, Gdynia 6 XI 2012 r.,
- współpraca z Polsko-Niemieckim Towarzystwem Zdrowia Psychicznego przy Zakładzie Psychiatrii Środowiskowej Wydziału Lekarskiego UJ w Krakowie, przygotowanie wystawy o zbrodniach w Lasach Piaśnickich (2013-2014),
- konsultacja historyczna do filmu *Eksterminacja inteligencji pomorskiej 1939 -1945*, Unisławskie Towarzystwo Historyczne, Muzeum Historii Polski, październik 2014 r.,
- konsultacja historyczna do filmu *Makabryczna noc. Inowrocław 1939*, Historican Tropiciele Prawdy, odcinek 2, Muzeum Historii Polski,
- konsultacja historyczna i dobór materiałów archiwalnych do scenariuszy filmowych cyklu „Młyny historii” przygotowywanego przez Muzeum Piaśnickie w Wejherowie/ Oddział Muzeum Stutthof w Sztutowie:

1. „Zabójstwa księży Kapituły Katedralnej w Pelplinie 20 października 1939 r.”
  2. „Zbrodnie popełnione w Lasach Szpęgawskich w 1939 r.”
  3. „Zbrodnie w Piaśnicy w latach 1939-1940”, Gdańsk, I- IX 2017 r.,
- konsultacja historyczna Pressbooku filmu Filipa Bajona „Kamerdyner”, 7 VI 2018 r.
  - współpraca z Wydziałem Operacyjno-Rozpoznawczym Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku w sprawie odszukania dokumentacji dotyczącej osób poszukiwanych listami gończymi na podstawie Dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami (2012 i 2017),
  - współpraca ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska Oddział Pomorski w zakresie upowszechniania wiedzy o historii Ziemi Wileńskiej (2015-2017),
  - współpraca z Urzędem Miasta w Pruszczu Gdańskim w ramach realizacji programu badawczego oraz przygotowaniem monografii „*Pruszcz – miasto i powiat w latach II wojny światowej 1939-1945*” (2016-2018),
  - współpraca z Wydziałem XI Wykonawczym Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie unieważnień wyroków Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku i odszkodowań za niesłuszne skazanie (2009-2018),
  - współpraca z Urzędem Gminy Somonino w zakresie uzupełnienia listy osób straconych w okresie okupacji na terenie poszczególnych powiatów w celu dokonania stosownych poprawek na tablicach pamiątkowych ustawionych w miejscach martyrologii (2017),
  - Noc Muzeów w Wejherowie 2014 r. – zaprezentowanie tematu „Zbrodnie w Lasach Piaśnickich”,
  - współpraca z Klubem Historycznym im. Stefana Roweckiego „Grota” w Łodzi,

- współpraca ze Stowarzyszeniem Gdynia Wysiedlonych (11 XII 2017 r. ekspertyza dotycząca skutków prawnych wysiedleni ludności polskiej z Gdyni w latach 1939-1942 do Generalnego Gubernatorstwa),
- konsultacja naukowa treści napisu, który zostanie umieszczony na pomniku przed siedzibą Muzeum Piaśnickiego w Wejherowie, upamiętniającego ofiary zbrodni niemieckich na Pomorzu w 1939 r., I 2018 r.,
- udział w programach radiowych i audycjach telewizyjnych, artykuły w prasie codziennej i tygodnikach,
- pomoc uczniom szkół na Pomorzu w zaprezentowaniu ich filmów amatorskich popularyzujących historię na festiwalu filmów dokumentalnych i historycznych „Niepokorni, Niezłomni, Wykleci 1944-1989” w Gdyni (2015-2017).

Współpraca międzynarodowa:

- członek zespołu koordynującego poszukiwanie, przetwarzanie i przekazywanie na potrzeby prowadzonych śledztw materiałów dotyczących zbrodni popełnionych w niemieckich obozach koncentracyjnych i obozach zagłady, zarządzenie Prezesa IPN nr 24/17 z dnia 10 V 2017 r.,
- współpraca z Martinem Deanem i Janem Lambertzem z Holocaust Memorial Museum United States Washington w ramach dwóch projektów badawczych: “Ghettos in German Occupied Eastern Europe” i “Camps and Ghettos 1933 -1945” (2012-2016),
- współpraca z prof. Jürgenem Koebke i prof. Wolframem Neissem kierownikami katedry Institut für Anatomie Medizinische Einrichtungen der Universität Köln w sprawie działalności naukowej i pracy dydaktycznej prof. Rudolfa Spannera (2009-2011),
- współpraca z prof. Joachimem Neanderem przy opracowywaniu książki *Soap lampshades and the Holocaust-A study in media-generated folktales* (2008-2016),

- współpraca z Rytasem Narvydasem z Genocido Aukų Muziejus na temat zbrodni popełnionej w majątku Tuskulanum i Pirciupiu (2012-2104),
- współpraca z prof. Ritą Gabis z Hunter College w Nowym Jorku, pomoc merytoryczna przy pracy nad książką na temat zagłady Polaków i Żydów w Święcianach, *A Guest at the Shooters Banquet: My Grandfathers SS Past, My Jewish Family, a Search for the Truth*, Bloomsbury USA, 2015, (2013-2015),
- współpraca i wymiana doświadczeń z dr Felicitas Soehner z Uniwersytetu w Ulm na temat zagłady osób chorych psychicznie na Pomorzu w 1939 r. (2014 r.),
- współpraca z Zigmą Vitkusovem z Vilna Gaon Jewish State Museum w sprawie upamiętnienia miejsca pamięci narodowej w Ponarach w kontekście polskiej świadomości historycznej (2016),
- współpraca z dr Ruth Bettina Birn z Zentrale Stelle Ludwigsburg w związku z przygotowywaną monografią o międzynarodowej pomocy prawnej pomiędzy Główną Komisją Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce a stroną niemiecką (od VI 2017 r.).

Nagrody i nominacje do nagród za działalność naukową i popularyzatorską oraz recenzje naukowe:

- nominacja do Nagrody Historycznej im. Kazimierza Moczarskiego na „Najlepszą książkę historyczną 2008 roku” za książkę *„Zbrodnia w Ponarach 1941-1944”*, Warszawa 2008,
- recenzja wewnętrzna przygotowana dla Jury „Nagrody Przeglądu Wschodnego” w kategorii „Edycja Źródeł” opracowania M. Wardzyńskiej, *Kazimierz Sakowicz Dziennik 1941-1943*, Warszawa 2104 r., Wydawnictwo IPN,
- konsultacja pracy magisterskiej Hanny Fudzińskiej *„Kaszubska Golgota. Pamięć o zbrodni w Piaśnicy (1939-1940)”* w związku z prośbą dr hab. Ewy Domańskiej z Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, czerwiec 2015.

Udział w zagranicznych i krajowych konferencjach naukowych:

- *Transporty więźniów z obozu pracy w Prawieniszkach koło Kowna do obozu koncentracyjnego Stutthof*, ogólnopolska konferencja naukowa „Od Westerplatte do Norymbergi. Węzłowe zagadnienia drugiej wojny światowej we współczesnej historiografii, muzealnictwie i edukacji, Sztutowo 2-5 IX 2009 r.
- *Rola i struktura organów powołanych do współpracy przy organizowaniu wysiedleń w Okręgu Rzeszy Gdańsk – Prusy Zachodnie*, sesja popularno – naukowa zorganizowana przez Muzeum Miasta Gdynia, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku, Muzeum Stutthof i Stowarzyszenie Gdynian Wysiedlonych w ramach projektu „Gdynia 1939 losy miasta i ludzi”, Gdynia, 15 X 2009 r.
- *Profesor Rudolf Spanner dyrektor Instytutu Anatomii Akademii Medycznej w Gdańsku*”, komunikat na sesję naukową Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego z okazji rocznicy oswobodzenia obozu koncentracyjnego Auschwitz – Birkenau, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, 26 I 2010 r.
- *Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, jej rola i zadania we współczesnym systemie prawnym w Polsce*, XIV International Conference on the Science and Quality of Life Vilnius Lithuania, międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Universitas Studiorum Polona Vilnensis w Wilnie, Vilnius 30 VI-3 VII 2012 r.
- *Represje na żołnierzach AK okręgu wileńskiego w okresie okupacji niemieckiej 1941 – 1944*, konferencja popularno-naukowa poświęcona pamięci polskich Kresów Wschodnich, Prabuty 7 IX 2012 r.
- *Anatomischer Institut der medizinischen Akademie in Danzig w latach 1940 -1945*, konferencja naukowa Katedry Anatomii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zatytułowana *Joachim Oelhaf i jego następcy. W 400 – lecie pierwszej publicznej sekcji zwłok w Polsce*, Gdańsk 27 II 2013 r.

- *Zabiegi sterylizacji osób narodowości romskiej dokonywane w szpitalu w Złotowie i Bydgoszczy w latach 1943-1945*, międzynarodowa konferencja naukowo – szkoleniowa Katedry Nauk Społecznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zatytułowana *Medycyna w okupowanej Polsce w cieniu nazizmu*, Poznań, 10-12 X 2014 r.
- *Zbrodnie Selbstschutzu na terenie powiatu kościerskiego na przykładzie zabójstw dokonanych w lesie Karpno koło Lipusza i Jaroszewach w październiku 1939 r.*”, ogólnopolska konferencja naukowa zatytułowana *Samoobrona Niemiecka w okupowanej Polsce 1939 r.*, Bydgoszcz, 26 XI 2014 r.
- *Sprawcy zbrodni w Piaśnicy*, konferencja poświęcona „*Eksterminacji leśników Pomorza Gdańskiego w Lesie Piaśnickim*”, Nadleśnictwo Wejherowo, 7 XI 2014 r.
- *Zbrodnia w Piaśnicy*, XXVI Sympozjum Polsko – Niemieckie „*Odwaga solidarności – wyzwania i szanse współczesnej psychiatrii*”, Gdańsk 24 -27 IX 2015 r.
- *Zwangsarbeitslager Provenischken – filia obozu koncentracyjnego w Kownie*, międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana *Niemieckie nazistowskie obozy koncentracyjne. Nowe projekty i wyzwania badawcze w Polsce i Austrii*, Polska Akademia Nauk – Stacja Naukowa w Wiedniu, Wien, 26-27 września 2016 r.
- „*Internierungslager*” w Tczewie jako miejsce egzekucji księży kapituły katedralnej w Pelplinie w 1939 roku, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa nt. „*Sztuka przetrwania. Życie codzienne w ekstremalnych warunkach obozowych w XX-XXI w.*”, Siedlce, 8-9 marca 2018 r.

Monika Tomaszewska